

Juryrapport Topbodem

Wie is de beste bodemmanager van Nederland? Met die vraag ging de jury van Topbodem op 14 januari langs bij drie akkerbouwers die op basis van een bodemanalyse en een kennisquiz de meeste punten wisten te verzamelen. De drie finalisten zijn Julius den Held uit Swifterbant, Dick van Kranenburg uit Rutten en Hans Akkermans uit Sint-Annaland.

De jury, bestaande uit Anna Zwijnenburg (OCI Agro), Arjan Reijneveld (BLGG AgroXpertus), Walter van der Steege (Sibelco) en ondergetekende, spraken uitgebreid met iedere akkerbouwer. Op die manier probeerde de jury boven tafel te krijgen hoe de hoge score tot stand is gekomen en hoe de visie op een gezonde bodem in praktisch handelen wordt omgezet. Voor de jury draaide het in de gesprekken om verschillende thema's zoals organische stof, bemesting, bouwplan, mechanisatie en kennisniveau en kennisvergaring.

Wat de jury opvalt is dat alle finalisten veel kennis binnenhalen, alleen doet iedere finalist dat op zijn eigen manier. Julius den Held werkt als ZZP'er op diverse akkerbouwbedrijven en komt zo verschillen in management tegen, waarmee hij zijn voordeel kan doen. Voor Dick van Kranenburg geldt iets soortgelijks, door zijn advieswerk bij Profyto aan collegatellers. En zijn collega's daar gebruikt hij bovendien als sparringpartner, om tot zijn beslissingen te komen. Hans Akkermans zoekt het juist in studiegroepen en Veldleeuwerik om kritisch op zijn eigen handelen te kunnen reflecteren en nieuwe inzichten tot zich te nemen. Opvallend vindt de jury dat die extra kennis alle finalisten behoudend maakt, als het gaat om vergaande aanpassingen.

Na het bezoek aan de drie finalisten stond voor de jury vast dat Julius den Held een bijzondere positie inneemt. In de eerste plaats omdat hij niet van boerenkomst is en toch in de akkerbouwsector werkzaam wil zijn. Dat vraagt om lef en doorzettingsvermogen. In de tweede plaats betekent het ook dat Den Held zijn visie in de praktijk weinig gestalte kan geven. Als ZZP'er voert hij meestal de visie uit van iemand anders en bij het huren van eigen percelen moet hij van jaar op jaar maar bezien of het een vervolg krijgt. Daardoor was het voor de jury niet goed vast te stellen of Den Held zijn visie ook daadwerkelijk in handelen om kan zetten. Den Held eindigt daarmee op plek drie in deze finale van Topbodem.

Bij Dick van Kranenburg en Hans Akkermans gaat het wel om het vertalen van een visie naar praktisch handelen en ervaring hoe beslissingen uitvallen in de praktijk. Dick van Kranenburg bewijst bovendien dat een zeer zanderig perceel ook goed kan scoren binnen Topbodem. De jury roemt de toegepaste grondverbetering door te mengploegen, om het perceel beter bewerkbaar te maken. Kali is voor Van Kranenburg een aandachtspunt en daar stuurt hij op bij. De focus bij Van Kranenburg in het bouwplan ligt op de financieel renderende gewassen, waardoor er een groot aandeel hakvruchten in zijn bouwplan zit. Er worden structureel percelen verhuurt voor bollenteelt waarbij het lastig is om maatregelen uit te voeren omdat de regie dan bij de huurder ligt. De vraag die de jury zich stelt is of dat op de lange termijn goed is voor de bodemstructuur.

Hans Akkermans ziet juist in een afwisselend bouwplan de basis voor een goed bodemmanagement en kiest ook voor graan en graszaad. Ook op dit bedrijf constateert de jury dat het financiële aspect soms tot keuzes dwingt die eigenlijk niet passen in de visie van Akkermans. Zo bouwt hij het aantal hectares graszaad af en verkoopt hij af en toe ook zijn stro, terwijl hij dat liever altijd hakselt ten behoeve van de organische stof opbouw en het behoud van fosfaat. Er wordt kritisch gekeken naar de balans tussen bodemvruchtbaarheid en het financieel resultaat van de gewassen. Positief vindt de jury de aanschaf van een woeler door Akkermans om te experimenteren met niet kerende grondbewerking.

De vraag is wie van deze twee overgebleven finalisten zich de bodemmanager van Nederland mag noemen. De jury vond het een lastige keuze, maar heeft uiteindelijk een beslissing genomen. Doorslaggevend bij die beslissing was vooral de lange termijnvisie op een gezonde bodem. Daarom is de winnaar van de tweede editie van Topbodem: Hans Akkermans.